

Тема: Крим: 5 років окупації. Право на Спротив.

Мета і завдання:

виховувати повагу до Конституції України, Законів України, державної символіки; формувати культуру взаємовідносин між людьми; усвідомлювати взаємозв'язок між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю; сприяти розвитку громадянських компетентностей.

Час проведення: 45 хв.

Форма проведення: тренінг

Хід проведення:

I. Повідомлення теми, мети, завдань уроку

26 лютого 2014 року під стінами Верховної Ради Автономної

Республіки Крим відбулися багатотисячні мітинги. Понад 14 тисяч кримчан виступили за єдину державу, за свою Батьківщину – за Україну. А в цей час, підступно, без оголошення, Російська Федерація вже розпочала вторгнення на територію Криму. Розпочалася війна, яка мала вигляд нової форми війни – «гібридної». «Зелені чоловічки», при підтримці місцевих колаборантів, розпочали окупацію півострову.

Від початку окупації російські пропагандисти переконували весь світ, що все відбувалося мирно та за «повною підтримкою кримчан». Проте факти засвідчують зворотне – Крим не прийняв окупантів, громадяни України встали на захист своєї землі, хоча сили й були нерівними.

Про події лютого – березня 2014 року в Криму, про героїчний спротив агресії російських окупантів ми сьогодні і поговоримо.

II. Актуалізація й корекція опорних знань

Запитання:

- Що ви знаєте про Крим?
- В якому році він був приєднаний до України і за яких обставин?
- Які ж були передумови захоплення півострова Російською Федерацією?

Розповідь учителя

23 лютого 2014 р. У м. Севастополь на площі Нахімова був проведений мітинг, на якому підприємець Олексій Чалий був обраний «народним мером». У цей день було прийнято рішення про створення загонів так званої «самооборони» (надалі «кримської самооборони»). Спільно з «кримської самообороною» в перші два тижні після означеної події діяли російські військові у військовій формі без розпізнавальних знаків. Саме вони отримали назву «зелених чоловічків».

Робота з термінами

Зелені чоловічки – позначення окупаційних військ, які висадилися в Криму без розпізнавальних знаків та відзнак на одязі і техніці, які у складі спецпідрозділів проводили таємні, на першому етапі часто небойові операції з захоплення і блокування об'єктів у ході російського вторгнення в Україну у 2014 році. 12 березня 2014 НАТО визнало, що «зелені чоловічки» у Криму є військовослужбовцями Російської Федерації.

Запитання

1. Чи є якісь розпізнавальні знаки на даних особах? Як ви вважаєте чому?

Розповідь учителя

26 лютого у м. Сімферополі біля будівлі кримського парламенту відбувся мітинг на підтримку суверенітету України і статусу Автономної Республіки Крим. Мітинг був організований Меджлісом кримськотатарського народу, в

ньому взяло участь кілька тисяч кримчан. Лідер Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров звернувся до спікера кримського парламенту Володимира Костянтинова з проханням перенести позачергову сесію Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Врешті-решт вона була скасована.

У цей же час біля кримського парламенту була організована акція проросійських сил із вимогами приєднання Криму до Російської Федерації. Провокації з їхнього боку призвели до сутичок. У цей же день міністр оборони РФ генерал армії Сергій Шойгу заявив, що Міністерство оборони Росії буде вживати заходів щодо забезпечення безпеки об'єктів Чорноморського Флоту в Криму, що в подальшому призвело до збільшення військового контингенту РФ у Криму.

Запитання

1. Які ж головні передумови окупації Криму Ви можете виділити?

Основний хід подій

Розповідь учителя

Вранці 27 лютого, приблизно о 4:30, будівля Верховної Ради АРК була захоплена озброєною групою людей у камуфляжі. «Зелені чоловічки» безперешкодно потрапили до приміщення парламенту Криму. Озброєна група перебувала у повному бойовому спорядженні та не мала військових знаків розпізнавання. Втім, «зелені чоловічки» розмовляли російською мовою, використовували російську зброю, їздили на бронетранспортерах з іноземними номерами – російськими, а потім і сам Путін визнав, що це була спланована операція міноборони РФ – захопити український Крим, поки вся Україна оплакувала смерть Небесної Сотні і ще не оговталася від Революції

Гідності та втечі зрадника України – Віктора Януковича.

Запитання

1. Небесна Сотня, що вам про неї відомо?
2. Чому вони є героями України?

Робота з термінами

Референдум (від лат. *Referendum* – те, що треба доповісти) – в державному праві прийняття електоратом (виборцями) рішення з конституційних, законодавчих чи інших внутрішньо- чи зовнішньополітичних питань.

16 березня «Кримський референдум» відбувся в умовах присутності військових іноземної держави тобто в умовах окупації.

Робота з термінами

Окупація (від лат. *occupatio* – захоплення) – зайняття збройними силами однієї держави частини або всієї території іншої держави без отримання суверенних прав на неї.

Анексія (лат. *annexio*, від *annexus* – приєднаний) – насильницьке приєднання (захоплення) всієї або частини території іншої держави або народу в односторонньому порядку. За міжнародним правом анексія – один з видів агресії і спричиняє міжнародно-правову відповідальність.

Вправа «Асоціативний куш» (Практична робота в групах.)

- Що для вас є окупація та спротив? Якими словами можна назвати такі поняття?

(Учні отримують завдання скласти «тематичну павутинку» до слів «окупація» та «спротив»).

Вправа «Хронометр»

Перегляд відеофрагменту

Провести обговорення за питаннями:

1. Чому російська окупаційна влада починає такі справи?
2. Які наслідки для окупованого Криму, України та Росії, міжнародної спільноти мають ці справи?

Вправа «Зворотній зв'язок» Учні висловлюють власну думку щодо подій під час окупації та анексії Криму.

В різні часи, українські землі були ласим шматком для чужинців.

Скільки прийшлося пережити українцям на шляху до незалежності. Польща, Литва, Московія, Німеччина, Туреччина, Османська імперія всі хотіли мати українські землі у васальній залежності, створювали свої держави. Сьогодні маючи свою неподільну, незалежну державу, українці зазнають страшного лиха на Півдні України – «анексію».

Упродовж років окупації проходять різні акції. Так, попри заборони окупаційної влади, 26 червня кримські татари відзначають Свято прапора,

проводячи мітинги та пікети. Тисячі людей з прапорами підіймаються на гору Демерджі, демонструючи непохитність власних духу та волі. Постійно в анексованому Криму з'являються графіті, які підкреслюють, що Крим – це Україна. Так, 16 січня 2016 року на маяку в м. Ялта був намальований український прапор. Потрібно вірити в те, що Україна переможе і ми з вами будемо жити в самостійній, незалежній, вільній, мирній державі, яка не буде знати сліз та горя матерів, дружин, дітей, батьків. Бо ми – козацького роду, а козацькому роду – нема переводу! Ми не маємо права забути тих хто віддав своє життя за неньку – Україну, бо на превеликий жаль, ми кожного дня втрачаємо гідних синів своєї країни, забути їх це великий гріх. Слава Україні!

Завершення уроку

Хочеться закінчити нашу зустріч «свічкою побажань». У наш складний і неспокійний час, коли лунають постріли і гинуть молоді люди, цвіт нації, що захищає країну від ворога, хочеться лише побажати, щоб якнайскоріше на нашій землі запанував мир. Одночасно читець виголошує «Молитву за Україну».

МОЛИТВА ЗА УКРАЇНУ

В молитві я звертаюся до Бога,
За Україну я Його прошу
Пошли народові, Небесний Отче, долі,
Надії й віри, відверни біду.
Ти збережи нам Боже, Україну,
Вона одна, а ми – її діти,
Не дай їй упасти на коліна,
Не допусти руїни Ти її.
Наш рідний край у світі наймиліший,
Країна наша краща на Землі.
Не дай їй розгубитись, розчинитись
Між ворогами! Захисти її!
Я до Небес звертаюсь у молитві,
За Батьківщину молюся до Творця.
Дай, Боже, Україні відродитись,
Нехай живе свята моя земля.